

SZCZEGÓLNE UPRAWNIENIA DO ŚWIADCZEŃ OPIEKI ZDROWOTNEJ KOBIEŃ W CIĄŻY

Szczególne uprawnienia do świadczeń opieki zdrowotnej kobietom w ciąży gwarantują zapisy obowiązujących aktów prawnych, w tym Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, która zobowiązuje „władze publiczne (...) do zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej dzieciom, kobietom ciężarnym, osobom niepełnosprawnym i osobom w podeszłym wieku”.

Kobietom w ciąży przysługują zatem szczególne uprawnienia:

1. prawo do świadczeń

zgodnie z artykułem 2 *Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych mają prawo kobiety w okresie ciąży, porodu lub pólgu* zamieszkujące terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i posiadające obywatelstwo polskie lub posiadające status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy. Oznacza to, że z opieki lekarskiej kobiety w ciąży mogą korzystać, bez względu na to, czy są zgłoszone do ubezpieczenia zdrowotnego, czy nie. Jakiegokolwiek ograniczanie pacjentkom dostępu do gwarantowanych świadczeń zdrowotnych jest zatem niezgodne z prawem i nie powinno mieć miejsca. Placówki medyczne udzielające świadczeń zdrowotnych na podstawie kontraktu z NFZ nie mają też prawa pobierać od tych osób opłat za ww. świadczenia, ani odsyłać ich z powodu braku ubezpieczenia.

2. prawo do badań profilaktycznych

zgodnie z artykułem 27 ww. ustawy kobietom w ciąży przysługują badania profilaktyczne, w tym badania prenatalne w zalecanych grupach ryzyka i u kobiet powyżej 40 roku życia oraz badania profilaktyki stomatologicznej

BADANIA PRENATALNE w ramach Programu badań prenatalnych

Program skierowany jest do kobiet w ciąży, spełniających co najmniej jedno z poniższych kryteriów:

- wiek od ukończenia 35 lat (badanie przysługuje kobiecie począwszy od roku kalendarzowego, w którym kończy 35 lat)
- wystąpienie w poprzedniej ciąży aberracji chromosomowej płodu lub dziecka
- stwierdzenie wystąpienia strukturalnych aberracji chromosomowych u ciężarnej lub u ojca dziecka
- stwierdzenie znacznie większego ryzyka urodzenia dziecka dotkniętego chorobą uwarunkowaną monogenowo lub wieloczynnikową
- stwierdzenie w czasie ciąży nieprawidłowego wyniku badania USG lub badań biochemicznych wskazujących na zwiększone ryzyko aberracji chromosomowej lub wady płodu.

Jak skorzystać z badań:

Na bezpłatne badania wykonywane w ramach programu w placówkach, które podpisały z NFZ umowę na jego realizację, kobietę kieruje lekarz prowadzący ciążę. Skierowanie powinno zawierać informacje o zaawansowaniu ciąży (wiek ciąży w tygodniach) oraz wskazaniach do objęcia programem wraz z opisem nieprawidłowości i dotychczasowymi wynikami badań potwierdzającymi zasadność skierowania do programu.

Lista placówek realizujących badania w województwie śląskim:

Lp.	Nazwa świadczeniodawcy	Miasto	Ulica	Telefon
1	Uniwersyteckie Centrum Kliniczne SUM	Katowice	Medyków 14	32 789 49 11
2	DIOMED	Mysłowice	Chopina 26	32 225 02 07
3	NZOZ NOVOMEDICA	Mysłowice	Bończyka 34	32 316 37 71
4	NZOZ GENOM	Ruda Śląska	Giówna 11	32 244 46 63
5	JA-MEDICO	Ruda Śląska	Gen. Hallera 83	32 248 20 69
6	Centrum Medyczne FEMINA	Katowice	Kłodnicka 23	32 257 06 99
7	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej JK MEDICAL Spółka Jawna Jastrzębski, Galbierz-Kwiatkowska	Katowice	Gen. Jankego 145	32 353 92 32
8	CM GRANICZNA	Katowice	Graniczna 45	32 255 49 49
9	PROVITA Sp. z o.o.	Katowice	Fabryczna 13 D	32 783 73 03
10	SONOMEDICO 1	Tychy	Boczna 6	728 813 759
		Katowice	Żelazna 1	32 359 09 30
11	GYNCENTRUM CLINIC	Bielsko-Biała	Jana Sobieskiego 89/49	33 825 17 86; 734 140 031
		Częstochowa	Kozielewskiego 9	34 50 65 765; 734 462 732
12	SIGMA-BI Cacek Zamłyński	Bytom	Chrzanowskiego 23	603 863 412
13	SONOMEDICO B. Czuba Spółka Jawna	Żory	Centralna 23 B/1	32 434 30 36
14	MED-ART	Żory	os. Ks. Władysława 27	32 435 78 58
15	REAMED Sp. z o.o.	Tychy	Niepodległości 98	602 157 358
16	Centrum Medyczne Krzysztof Sodowski Spółka Komandytowa	Katowice	Piotrowicka 83	32 203 73 63
17	Emilia Sitkiewicz POLI-MED BIELSKO Sp. z o.o. Centrum Medyczne POLI-MED BIELSKO Spółka Cywilna	Bielsko-Biała	Żywiecka 71	33 816 04 43
18	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej FALMED B. Falkowska, J. Falkowski Spółka Jawna	Czechowice-Dziedzice	Krótką 4	32 215 81 93
19	NS ZOZ SUPRA-MED	Bielsko-Biała	Olśzówka 10 A	33 822 77 22
20	Kazimierz Zmazyński	Żywiec	Al. Piłsudskiego 50	33 860 26 50
21	KONIOR CLINIC Sp. z o.o.	Bielsko-Biała	Pszenna 11	33 815 79 00
22	Centrum Medyczne Św. Łukasza Sp. z o.o.	Częstochowa	Zaciszańska 25 A	34 356 80 76
23	OLMEDICAL Sp. z o.o.	Częstochowa	Krynicka 1/3	34 3611692
24	PRE-MEDICA Borowski, Czuba, Harasim	Częstochowa	Waszyngtona 50/54/24	530 476 486
25	JAS-MEDICA Sp. z o.o.	Jastrzębie Zdrój	Podmiejska 9 A	694 410 141
26	MERKURY Sp. z o.o.	Dąbrowa Górnicza	Adamickiego 13	32 262 36 71
27	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej STOMED S.C.	Sosnowiec	Nałtowa 35	32 785 12 37
28	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Medyczne SANTE CLINIC	Sosnowiec	Al. Wolności 6	32 292 48 47
29	NZOZ DENTYSTYKA	Zawiercie	Widok 3	32 672 75 86
30	Wioletta Drzewiecka	Łazy	Kochanowskiego 4	32 67 29 512
31	Dawid Serafun	Gliwice	Daszyńskiego 34/2	690 807 090
32	SPSK nr 1 im. prof. Szyszko SUM	Zabrze	3 Maja 13-15	32 370 45 14
33	Centrum Zdrowia Kobiety i Dziecka im. Wojciecha Starzewskiego Szpital Miejski w Zabrzu Sp. z o.o.	Zabrze	Zamkowa 4	32 277 61 00
34	REVITAMED	Zabrze	Kondratowicza 1 C	32 331 93 34
35	LUXARMED	Tarnowskie Góry	Mickiewicza 23	32 450 07 87; 695 923 028
36	Wielospecjalistyczne Poradnie Lekarskie OLIMED Sp. z o.o.	Zabrze	Kraśińskiego 8	32 270 65 68
37	aramedica.pl Sp. z o.o.	Gliwice	Częstochowska 20/2	531 932 555

3. świadczenia stomatologiczne

Kobietom w okresie ciąży, porodu lub pólgu przysługuje prawo do świadczeń opieki zdrowotnej nawet w przypadku, gdy nie są zgłoszone do ubezpieczenia zdrowotnego, tym samym należą się wszystkie gwarantowane świadczenia opieki stomatologicznej, w tym prawo wyboru lekarza dentysty spośród lekarzy dentystów, którzy zawarli umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej. Dodatkowo, zgodnie z artykułem 31 pkt 3 *Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*, kobiety w ciąży i w okresie pólgu, na podstawie dokumentu

potwierdzającego ciążę lub pólgu, mają prawo do dodatkowych świadczeń zdrowotnych lekarza dentysty oraz materiałów stomatologicznych stosowanych przy udzielaniu tych świadczeń, w tym na przykład: do leczenia kanałowego (dotyczy całego uzębienia – bez opracowania i odbudowy ubytku korony zęba), usunięcia zębów nazębnych ze wszystkich zębów (nie częściej niż 1 raz na 6 miesięcy), czy czyszczenia kieszonek dziąsłowych w obrębie ¼ uzębienia w zakresie świadczeń chirurgii stomatologicznej i periodontologii. Przynależy również cement chirurgiczny jako opatrunk przy zabiegach w obrębie przyzębia.

4. świadczenia poza kolejnością

Artykuł 47 c *Ustawy o świadczeniach* gwarantuje kobietom w ciąży „prawo do korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach”. Korzystanie poza kolejnością ze świadczeń w szpitalach oraz w poradniach specjalistycznych oznacza, że świadczeniodawca udziela tych świadczeń poza kolejnością przyjęć, wynikającą z prowadzonej przez niego listy oczekujących, w dniu zgłoszenia. W przypadku gdy udzielenie świadczenia nie jest możliwe w dniu zgłoszenia, wyznacza się pacjentce inny termin poza kolejnością przyjęć wynikającą z prowadzonej listy oczekujących. Świadczenie z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej jednak nie może być udzielone w terminie późniejszym niż w ciągu 7 dni roboczych od dnia zgłoszenia.

Uprawnienia, o których mowa, dotyczą wyznaczenia terminu udzielenia porady poza kolejnością wynikającą z prowadzonej przez świadczeniodawcę listy oczekujących, a nie przyjęcia poza kolejnością w wyznaczonym dniu udzielania świadczeń.

5. opieka położnej podstawowej opieki zdrowotnej

Do świadczeń gwarantowanych należy również opieka położnej podstawowej opieki zdrowotnej. Pacjentka wybiera położną wypełniając w przychodni podstawowej opieki zdrowotnej stosowną deklarację.

Świadczenia gwarantowane położnej podstawowej opieki zdrowotnej obejmują:

- wizytę realizowaną w warunkach ambulatoryjnych
- wizytę realizowaną w domu świadczeniobiorcy, w przypadkach uzasadnionych medycznie
- wizytę patronażową
- wizytę profilaktyczną.

Położna realizuje świadczenia z zachowaniem następujących warunków:

- w miejscu ich udzielania – od poniedziałku do piątku, w godzinach pomiędzy 8.00 a 18.00, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy, zgodnie z harmonogramem pracy świadczeniodawcy
- w przypadkach uzasadnionych stanem zdrowia pacjentki świadczenie jest udzielane w dniu zgłoszenia
- w pozostałych przypadkach wynikających z zakresu zadań położnej podstawowej opieki zdrowotnej świadczenia są udzielane w terminie uzgodnionym z pacjentką
- świadczenia realizowane na podstawie zlecenia lekarskiego lub skierowania są wykonywane zgodnie z terminami określonymi w treści zlecenia lub skierowania.

Sprawowanie opieki profilaktycznej przez położną POZ obejmuje między innymi: zaplanowanie i realizację na rzecz populacji objętej opieką, w zakresie posiadanych kompetencji, świadczeń profilaktycznych oraz z zakresu promocji zdrowia, w tym prowadzenie edukacji kobiet w ciąży oraz w ciąży wysokiego ryzyka, przygotowywanej kobiety do porodu i rodzielnictwa.

W ramach sprawowania opieki okołoporodowej w przebiegu ciąży położna POZ realizuje:

- wizyty w edukacji przedporodowej kobiet w ciąży, przygotowującej kobiety do porodu i rodzielnictwa, mające na celu praktyczne i teoretyczne przygotowanie do porodu, pólgu, karmienia piersią i rodzielnictwa, w formie grupowej lub indywidualnej
- w przypadku ciąży wysokiego ryzyka z rozpoznanymi wadami rozwojowymi płodu - wizyty patronażowe albo wizyty w opiece nad kobietą po rozwiązaniu ciąży, realizowane na podstawie skierowania wystawionego przez lekarza, który rozpoznał wady rozwojowe płodu. Udzielając świadczeń położna POZ współpracuje ze świadczeniodawcami, którzy realizują na rzecz tych kobiet świadczenia w zakresach: świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dorosłych oraz świadczenia psychologiczne
- wizyty patronażowe w opiece nad dzieckiem do ukończenia 2. miesiąca życia oraz kobietą w okresie pólgu (4-6 wizyt w okresie dwóch miesięcy kalendarzowych)

W pierwszych sześciu tygodniach po porodzie kobieta ma prawo do co najmniej czterech wizyt położnej, która sprawuje kompleksową, pielęgnacyjną opiekę nad kobietą oraz opiekę nad noworodkiem.

W trakcie wizyty położna:

- udziela rad i wskazówek, jak pielęgnować i kapać noworodka
- pomaga wybrać dogodną technikę karmienia piersią
- pomaga rozwiązać problemy dotyczące laktacji.

Warunki realizacji wizyt patronażowych

0-4 doba życia

Pierwsza wizyta patronażowa odbywa się nie później niż 48 godzin po opuszczeniu szpitala przez matkę i dziecko.

- W przypadku porodu fizjologicznego prowadzonego samodzielnie przez położną – badanie przedmiotowe dziecka, z uwzględnieniem oceny stanu ogólnego bezpośrednio po urodzeniu według skali Apgar.
- Wprowadzenie postępowania umożliwiającego tworzenie więzi matki z dzieckiem i prawidłowe rozpoczęcie karmienia piersią.
- Wykonanie pomiarów masy i długości ciała, obwodu głowy i klatki piersiowej.
- Profilaktyka zakażeń przedniego odcinka oka.

1-6 tydzień życia

Wizyty patronażowe położnej, co najmniej 4, mające na celu:

- opiekę nad noworodkiem lub niemowlęciem, w tym:
 - obserwację i ocenę rozwoju fizycznego w zakresie: adaptacji do środowiska zewnętrznego, stanu skóry i błon śluzowych, pępka, wydalini, wydzielin, rozwoju psychoruchowego, funkcjonowania narządów zmysłów,
 - ocenę odruchów noworodka, sposobu oraz technik karmienia,
 - wykrywanie objawów patologicznych,
 - ocenę relacji rodziny z noworodkiem;
- prowadzenie edukacji zdrowotnej i udzielanie porad w zakresie: pielęgnacji noworodka, karmienia piersią, szczepień ochronnych, badań profilaktycznych, opieki prozdrowotnej, socjalnej oraz w zakresie laktacji, kontroli płodności, samoopieki
- promowanie zachowań prozdrowotnych rodziców
- identyfikowanie czynników ryzyka w rodzinie
- formułowanie diagnozy i ustalanie hierarchii podejmowanych działań.

Po zakończeniu wizyt patronażowych położna przekazuje opiekę nad niemowlęciem pielęgniarce podstawowej opieki zdrowotnej.

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2016 r., poz. 1938 z późn. zm.)
- Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „za życiem” z dnia 4 listopada 2016 r. (Dz.U. z 2016 r., poz.1860)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia stomatologicznego (Dz.U. z 2017 r., poz. 193)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (Dz.U. z 2016 r., poz. 86 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu programów zdrowotnych (Dz.U. z 2016 r., poz. 1743 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 września 2012 r. w sprawie standardów postępowania medycznego przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych z zakresu opieki okołoporodowej sprawowanej nad kobietą w okresie fizjologicznej ciąży, fizjologicznego porodu, pólgu oraz opieki nad noworodkiem (Dz.U. z 2016 r., poz. 1132)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie standardów postępowania medycznego w łagodzeniu bólu porodowego (Dz.U. z 2015 r., poz. 1997).

KOLEJNE WYDANIE UKAŻE SIĘ 24 LISTOPADA 2017 ROKU. SZUKAJ NAS W PIĄTKOWYM WYDANIU GAZETY!

Narodowy Fundusz Zdrowia
Śląski Oddział Wojewódzki w Katowicach

ul. Kossutha 13, 40-844 Katowice

infolinia całodobowa

tel. 801 002 903 – numer dla dzwoniących w kraju

tel. 32 790 09 03 – numer dla dzwoniących z zagranicy i z telefonów komórkowych

bezpłatna infolinia kolejkowa

tel. 800 800 008

Sekcja Obsługi Ubezpieczonych

tel. 32 735 16 00

Informacja Działu ds. Środków Pomocniczych i Przedmiotów Ortopedycznych

tel. 32 735 16 00

Biuro Działu Skarg i Wniosków

tel. 32 735 05 45

www.nfz-katowice.pl

Informacja Działu Lecznictwa Uzdrawiskowego

tel. 32 735 05 22

Dyrektwa transgraniczna

tel. 32 735 16 16

Konsultant ds. poszkodowanych w misjach poza granicami państwa - dotyczy służb mundurowych

tel. 32 735 19 87, 32 735 16 51

www.nfz.gov.pl